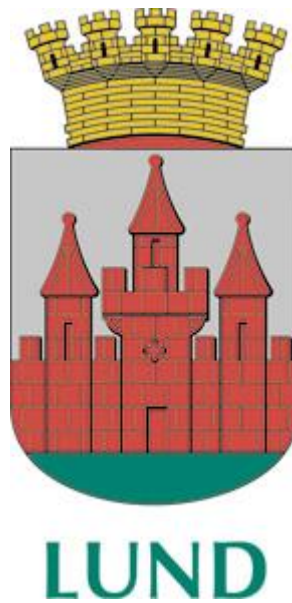

Pensionsriktlinjer för anställda

Antagna av kommunstyrelsen 2008-12-04, reviderade 2015-02-04

Lunds kommun

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	3
ALLMÄNT	4
REVIDERING	4
BESLUTSORDNING	4
PENSION TILL ANSTÄLLDA	5
INLEDNING	5
PENSIONS FÖRSTÄRKNING VID FÖRTIDA PENSIONS AVGÅNG	5
SÄRSKILD AVTALSPENSION ENLIGT ÖVERENSKOMMELSE	6
LÖNEVÄXLING TILL PENSION	7
PENSION TILL FÖRVALTNINGS CHEFER OCH NYCKELPERSONER	9
PENSIONSINFORMATION	11
ANSÖKAN OM PENSION	12
BILAGA	13
BESKRIVNING AV DET SVENSKA PENSIONSSYSTEMET	13
BESKRIVNING AV AKTIVITETSERSÄTTNING, SJUKERSÄTTNING OCH ALLMÄN PENSION ...	14
BESKRIVNING AV TJÄNSTEPENSIONS AVTALET KAP-KL	17
BESKRIVNING AV TJÄNSTEPENSIONS AVTALET AKAP-KL	22
BASBELOPP	24

Sammanfattning

Beslutsordning

- Kommunstyrelsen beslutar om pensionsriktlinjerna.
- Beslutanderätten i olika pensionsfrågor framgår av kommunens delegationsordning.

Pension till anställda

- Anställda som avgår med pension före 65 år kan i särskilda fall beviljas pensionsförstärkning som ett extra pensionsbelopp utöver den ordinarie ålderspensionen.
- Särskild avtalspension enligt överenskommelse kan beviljas vid avgång före 65 år om det finns särskilda skäl. Möjligheten ska användas med stor restriktivitet.
- Tillsvidareanställda har möjlighet att löneväxla till tjänstepensionsförsäkring via ett överenskommet månatligt bruttolöneavdrag.
- Förvaltningschefer och anställda med motsvarande befogenhet, samt kommundirektör, HR-direktör och ekonomidirektör, har möjlighet att omfattas av alternativ KAP-KL under förutsättning att de är födda 1985 eller tidigare.
- Nyckelpersoner i övrigt har möjlighet att omfattas av AKAP-KL istället för KAP-KL.

Pensionsinformation

- Kommunen har ett informationsansvar gentemot de anställda när det gäller tjänstepensionen.
- Pensionsriktlinjerna redovisar hur kommunen informerar sina anställda om pensionsrättigheterna i anställningen.

Allmänt

Tjänstepensionsavtalen för anställda innehåller möjligheter till lokala beslut och överenskommelser. Pensionsriktlinjerna beskriver det kommunen beslutat ska gälla i specifika pensionsfrågor inom ramarna för de möjligheter som ges i tjänstepensionsavtalen.

Pensionsriktlinjerna ska medverka till att stärka bilden av kommunen som en modern och attraktiv arbetsgivare, samt stödja kommunens arbete med att rekrytera, behålla och avveckla anställda.

Pensionsriktlinjerna ska även bidra till att pensionsfrågorna hanteras på ett tydligt, enhetligt och konsekvent sätt.

Revidering

Pensionsriktlinjerna ska ses över vart fjärde år och om behov finns revideras. Däremellan ska översyn ske då det skett större förändringar i lagar och kollektivavtal som har påverkan på pensionsområdet.

Beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar om pensionsriktlinjerna.

Beslutanderätt i olika pensionsfrågor regleras i kommunens delegationsordning.

Pension till anställda

Inledning

Inom kommunsektorn gäller två tjänstepensionsavtal för anställda. AKAP-KL som omfattar anställda födda 1986 eller senare, och KAP-KL som omfattar anställda födda 1985 eller tidigare.

Äldre pensionsavtal kan i vissa fall fortfarande gälla för enskilda anställda, exempelvis då sjuk- eller aktivitetsersättning beviljats före 2006.

I övrigt gäller de lokala och kompletterande pensionsbestämmelser som kommunen beslutat om och som beskrivs i dessa riktlinjer.

Pensionsförstärkning vid förtida pensionsavgång

Allmänt

Anställda som avgår helt från anställningen före 65 år och gör ett så kallat förtida uttag av sin ålderspension, kan erbjudas en särskild pensionsförstärkning. Pensionsförstärkningen är ett extra pensionsbelopp som betalas ut utöver den ordinarie ålderspensionen.

Syfte

Pensionsförstärkning kan beviljas i samband med övertalighet, organisationsförändringar och i individuella fall där det finns särskilda skäl.

Beslut

Arbetsgivarutskottet beslutar om pensionsförstärkning. Berörd förvaltning initierar och finansierar pensionsförstärkningen.

Regler

Pensionsförstärkning kan betalas ut tidigast från och med 61-årsdagen.

Förstärkningsbeloppets storlek fastställs i varje enskilt fall.

Förstärkningen betalas ut månadsvis från avgången till och med månaden före 65-årsdagen. Vid dödsfall upphör utbetalningarna från och med månaden efter dödsfallet. Beloppet är detsamma under hela utbetalningstiden, ingen indexering ska ske.

Anställningen upphör i samband med pensionsavgången. Något ytterligare tjänstepensionsintjänande sker inte därefter.

Kommunen betalar särskild löneskatt på förstärkningsbeloppet.

Påverkan

Avgång med förtida uttag av ålderspension kan komma att påverka den anställdes allmänna pension, tjänstepension, socialförsäkringsförmåner och ersättningar från avtalsförsäkringarna. Kommunen kompenserar inte för denna påverkan.

Särskild avtalspension enligt överenskommelse

Hel eller partiell särskild avtalspension kan beviljas efter särskild överenskommelse vid avgång eller arbetstidsminskning före 65 års ålder.

Syfte

Särskild avtalspension ska användas med stor restriktivitet och endast då inga andra lösningar är möjliga. Pensionen kan övervägas till exempel vid övertalighet, organisationsförändringar eller då det finns särskilda skäl av individuell karaktär.

Beslut

Arbetsgivarutskottet beslutar om särskild avtalspension. Berörd förvaltning initierar och finansierar den särskilda avtalspensionen.

Regler

Särskild avtalspension kan beviljas tidigast från och med 61 års ålder.

Särskild avtalspension bör inte beviljas en anställd som har eller skulle kunna få sjukersättning från försäkringskassan.

KAP-KLs och AKAP-KLs ramregelverk ska följas och i övrigt gäller nedanstående.

Hel särskild avtalspension

Hel särskild avtalspension betalas ut med nedanstående pensionsnivåer av pensionsunderlaget. Pensionsunderlaget beräknas i enlighet med KAP-KLs och AKAP-KLs bestämmelser.

0 - 7,5 inkomstbasbelopp	7,5 - 20 inkomst- basbelopp	20 - 30 inkomst- basbelopp
73,5%	55-62,5%*)	27,5-31,25%*)

**) Pensionens storlek är beroende av den anställdes födelseår i enlighet med vad som gäller för särskild avtalspension till anställda inom räddningstjänsten.*

Hel pension betalas ut till och med månaden innan den anställda fyller 65 år, eller den tidigare tidpunkt då intjänad pension från arbetsgivaren börjar betalas ut.

Partiell särskild avtalspension

Partiell särskild avtalspension betalas ut med nedanstående pensionsnivåer av pensionsunderlaget, i en omfattning som motsvarar arbetstidsminskningen.

Pensionsunderlaget beräknas enligt bestämmelserna i KAP-KL och AKAP-KL. Återstående sysselsättningsgrad efter arbetstidsminskningen ska vara minst 50 % av heltid.

0 - 7,5 inkomstbasbelopp	7,5 - 20 inkomst- basbelopp	20 - 30 inkomst- basbelopp
60%	55%	27,5%

Partiell pension betalas ut till och med månaden innan den anställde fyller 65 år. Efter särskilt beslut kan utbetalningarna förlängas som längst till och med den månad den anställde fyller 67 år. Utbetalningarna upphör tidigare om sysselsättningsgraden ändras, anställningen upphör på arbetstagarens begäran eller in-tjänad pension hos arbetsgivaren börjar tas ut.

Fortsatt pensionsintjänande

Under den tid särskild avtalspension betalas ut fortsätter kommunen att betala pensionsavgift till avgiftsbestämd ålderspension. Vid partiell särskild avtalspension fortsätter pensionsavgift att betalas även på den del som motsvarar arbetstidsminskningen.

För anställda som omfattas av KAP-KL fortsätter pensionsgrundande tid för för-månsbestämd ålderspension i förekommande fall att tillgodoräknas och rätten till efterlevandepension bibehålls.

Samordning med förvärvsinkomst

Särskild avtalspension ska samordnas/minskas med förvärvsinkomster i enlighet med KAP-KLs bestämmelser för särskild avtalspension till anställda inom räddningstjänsten.

Påverkan

Avgång eller arbetstidsminskning med särskild avtalspension kan komma att påverka den anställdes allmänna pension, socialförsäkringsförmåner och ersättningar från avtalsförsäkringarna. Kommunen kompenserar inte för denna påverkan.

Löneväxling till pension

Tillsvidareanställda har möjlighet att pensionsspara via ett överenskommet månatligt bruttolöneavdrag. Det överenskomna beloppet betalas i form av en premie till en tjänstepensionsförsäkring.

Löneväxling kräver lokalt kollektivavtal.

Kostnadsneutralitet

Lönevaxlingen ska vara kostnadsneutral för kommunen. Vid lönevaxling betalar kommunen särskild löneskatt istället för sociala avgifter och får därmed en lägre kostnad. Anställda som lönevaxlar får därför ett premietillägg som i princip ska motsvara skillnaden mellan sociala avgifter och särskild löneskatt. För 2015 är premietillägget fastställt till 6 % av bruttolöneavdraget. Premietilläggets storlek ska fortsättningsvis ses över och fastställas inför varje årsskifte.

Exempel: För en anställd som minskar sin bruttolön med 1 000 kronor, avsätts 1 060 kronor till en tjänstepensionsförsäkring.

I tanken om kostnadsneutralitet ligger också att lönevaxlingen inte ska påverka den anställdes ordinarie tjänstepension negativt. Bruttolönen före växling ska därför även fortsättningsvis vara pensionsgrundande.

Vid lönerevision ska den oväxlade lönen användas som utgångspunkt.

Betalning till pensionsförsäkring

Lägst belopp att växla är 400 kronor per månad. Som högst kan 20 % av bruttolönen per månad växlas.

Den anställde kan ändra växlingsbelopp med en månads varsel.

Bruttolöneavdraget sker varje månad. Var tredje månad överförs sedan det överenskomna lönevaxlingsbeloppet och premietillägget till den tjänstepensionsförsäkring den anställde valt för sin avgiftsbestämda ålderspension inom KAP-KL/AKAP-KL.

Sparandet kan ske i en traditionell försäkring eller i en fondförsäkring. Den anställde kan välja om försäkringen ska innehålla ett återbetalningsskydd. Återbetalningsskydd innebär att det samlade pensionskapitalet utbetalas till de insatta förmanstagarna som en månadsvis pension om den anställde avlider.

Om det överenskomna avdraget inte kan verkställas på grund av till exempel sjukdom, föräldraledighet eller tjänstledighet, görs ett tillfälligt uppehåll till dess detta återigen är möjligt.

Individuellt avtal

Lönevaxlingen ska regleras i ett individuellt avtal mellan kommunen och den anställde.

Kommunen och den anställde har en ömsesidig rätt att säga upp avtalet med en uppsägningstid på tre månader.

Om förutsättningarna för lönevaxlingserbjudandet förändras på grund av ändringar i lag eller centralt kollektivavtal, kan såväl kommunen som den anställde säga upp avtalet med omedelbar verkan.

Påverkan

För att löneväxlingen inte ska påverka allmän pension och socialförsäkringsförmåner negativt, bör årslönen efter växling överstiga 8,07 inkomstbasbelopp, respektive 7,5 prisbasbelopp. Kommunen kompenserar inte för en eventuell påverkan på allmän pension, socialförsäkringsförmåner eller ersättning från avtalsförsäkringar.

Pension till förvaltningschefer och nyckelpersoner

I syfte att stärka kommunens möjlighet att rekrytera och behålla högre chefer och nyckelpersoner i konkurrens med andra arbetsgivare, erbjuder kommunen möjlighet till alternativ pensionslösning enligt nedanstående två modeller.

Alternativ KAP-KL

Erbjudandet omfattar förvaltningschefer och anställda med motsvarande befogenhet, samt kommundirektör, HR-direktör, och ekonomidirektör.

Den anställde ska vara född 1985 eller tidigare och omfattas av pensionsavtalet KAP-KL.

Allmänt

Alternativ KAP-KL innebär att den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL byts mot en premiebestämd ålderspension. Övriga pensionsförmåner inom KAP-KL behålls oförändrade eller följer kommunens pensionsriktlinjer.

Jämfört med den ordinarie förmånsbestämda ålderspensionen innebär alternativ KAP-KL större flexibilitet och möjlighet till individuell anpassning.

Kostnadsneutralitet

Alternativ KAP-KL är kostnadsneutral för kommunen. Pensionsförmånen tryggas genom tjänstepensionsförsäkring med löpande premiebetalning. Premien för alternativ KAP-KL motsvarar den som kommunen skulle ha betalat för förmånsbestämd ålderspension i det fall denna förmån tryggats med försäkring.

Förmånsbestämd ålderspension som tjänats in i kommunen före den tidpunkt då alternativ KAP-KL börjar gälla för individen, kan efter särskilt beslut i varje enskilt fall, lösas in och räknas med i försäkringen för alternativ KAP-KL. Inlösen sker med engångspremie. Engångspremien medför en likviditetspåverkan samtidigt som den skuld som bokförts upphör.

Eget val

Den som omfattas av erbjudandet väljer själv om han eller hon ska ansluta sig till alternativ KAP-KL. Den som valt att omfattas av alternativ KAP-KL kan inte återgå till ordinarie KAP-KL så länge anställningen i kommunen består.

Den anställde väljer själv om premien ska placeras i traditionell försäkring eller fondförsäkring, samt om försäkringen ska innehålla återbetalningsskydd eller inte. Återbetalningsskydd innebär att det samlade pensionskapitalet utbetalas till de insatta förmånstagarna som en månadsvis pension om den anställde avlider.

Försäkringsbolag anvisas av kommunen.

Utbetalning

Pensionen utbetalas tidigast från 55 års ålder efter överenskommelse med försäkringsbolaget. Pensionen kan utbetalas under en begränsad tid eller i vissa fall livslångt. Kortaste utbetalningstid är normalt fem år.

Erbjudande om AKAP-KL

Nyckelpersoner som inte kan eller vill omfattas av alternativ KAP-KL enligt ovan, kan istället erbjudas att omfattas av AKAP-KL istället för ordinarie KAP-KL.

Erbjudandet gäller nyckelpersoner som är födda 1985 eller tidigare och som har en överenskommen fast kontant lön över 62,5 procent av inkomstbasbeloppet.

Högre pensionsavgift

Om det finns särskilda skäl kan individuell överenskommelse träffas om högre pensionsavgift än den som gäller enligt ordinarie AKAP-KL.

Allmänt

AKAP-KL innebär att ålderspensionen blir helt avgiftsbestämd. Övriga pensionsförmåner följer AKAP-KLs regler.

Eget val

En anställd som omfattas av erbjudandet om AKAP-KL beslutar själv om han eller hon ska tacka ja till erbjudandet eller fortsätta att omfattas av ordinarie pensionsregler enligt KAP-KL.

En anställd som valt att omfattas av AKAP-KL kan inte återgå till ordinarie KAP-KL så länge anställningen i staden består.

Den anställde väljer själv, inom ramarna för det individuella valet enligt AKAP-KL, om pensionsavgiften ska placeras i traditionell försäkring eller fondförsäkring, samt om försäkringen ska innehålla återbetalningsskydd.

Utbetalning

Pensionen betalas ut tidigast från 55 års ålder efter individuell överenskommelse med försäkringsbolaget. Pensionen kan tas ut under en begränsad tid eller livslångt. Kortaste utbetalningstid är vanligen fem år.

Information

Den anställde ska informeras om eventuella konsekvenser av att byta från KAP-KL till AKAP-KL.

Kommunen ska informera berörd lokal facklig organisation minst 21 dagar innan åtgärden ska träda i kraft.

Pensionsinformation

Enligt KAP-KL och AKAP-KL är arbetsgivaren ansvarig för att anställda informeras om pensionsförmåner som tjänas in i anställningen. Kommunen tillhandahåller pensionsinformation enligt nedan.

Information om pensionsval och valblankett

Anställda som ska välja försäkringsbolag för den avgiftsbestämda ålderspensionen får information och valblankett från valcentralen Pensionsvalet PV.

Årlig premieuppgift

Anställda får varje år skriftlig information från Pensionsvalet med uppgift om pensionsgrundande lön, hur stor pensionsavgift som betalats till den avgiftsbestämda ålderspensionen och mottagande försäkringsbolag.

Årligt värdebesked och pensionsprognos

Den anställde får varje år ett värdebesked från det försäkringsbolag som valts med uppgift om den avgiftsbestämda ålderspensionen.

Den anställde får varje år en skriftlig pensionsprognos från KPA Pension med information om övriga intjänade pensionsförmåner i anställningen.

Information om löneväxling

Kommunen tillhandahåller information om möjligheten att löneväxla till pensionsförsäkring och generella konsekvenser av löneväxlingen.

Information om alternativ KAP-KL

Kommunen tillhandahåller information om alternativ KAP-KL till dem som omfattas av erbjudandet.

Information vid byte från KAP-KL till AKAP-KL

Kommunen ska tillhandahålla information om konsekvenser av bytet av pensionsavtal, från KAP-KL till AKAP-KL.

Informationsträffar

Kommunen ordnar pensionsinformationsträffar på begäran.

Övrigt

Anställda kan vända sig till kommunens pensionshandläggare med pensionsfrågor.

Ansökan om pension

Anställda som vill avgå med pension ska lämna skriftlig ansökan till HR-avdelningen senast tre månader före planerad pensionsavgång.

För utbetalning av den avgiftsbestämda ålderspensionen och alternativ KAP-KL ska den anställde vända sig direkt till det/de försäkringsbolag som valts.

För begäran om utbetalning av allmän pension ska den anställde vända sig direkt till Pensionsmyndigheten.

Bilaga

Beskrivning av det svenska pensionssystemet

I Sverige finns såväl lagstadgad som kollektivavtalsreglerad pension. Dessa pensioner kan kompletteras med ett privat pensionssparande.

Allmän pension

Den allmänna pensionen är en lagstadgad pension och utgör vanligen det huvudsakliga pensionsskyddet för en individ. Det är riksdag och regering som beslutar om reglerna för den allmänna pensionen och pensionsförmånerna hanteras av Pensionsmyndigheten.

Tjänstepension

Tjänstepensionen är ett komplement till den allmänna pensionen. Reglerna för tjänstepensionen bestäms i förhandlingar mellan arbetsgivare och fackförbund och varierar beroende på avtalsområde. För anställda i kommuner, landsting och vissa kommunala företag heter de nuvarande tjänstepensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL.

Privat pensionssparande

Ett privat pensionssparande är frivilligt och ska ses som ett komplement till allmän pension och tjänstepension. Privat pensionssparande kan ske i traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring eller via ett individuellt pensionssparande i bank.

Beskrivning av aktivitetsersättning, sjukersättning och allmän pension

Sjukersättning och aktivitetsersättning

Försäkringskassan beslutar om och betalar ut sjukersättning och aktivitetsersättning.

För att sjukersättning eller aktivitetsersättning ska beviljas krävs att arbetsförmågan är nedsatt med minst 25 % och att möjligheterna till rehabilitering är uttömda. Ersättningen betalas ut som 100, 75, 50 eller 25 % ersättning beroende på graden av arbetsförmåga.

Aktivitetsersättning

Betalas ut till den som fyllt 19 men inte 30 år. Aktivitetsersättning beviljas för en begränsad tid. Storleken är beroende av tidigare inkomster. För den som får låg eller ingen inkomstgrundad aktivitetsersättning kan garantiersättning betalas ut.

Sjukersättning

Betalas ut till den som fyllt 30 men inte 65 år. Sjukersättning beviljas tillsvidare. Storleken är beroende av tidigare inkomster. För den som får låg eller ingen inkomstgrundad sjukersättning kan garantiersättning betalas ut.

Ålderspension

Ålderspensionen administreras av Pensionsmyndigheten.

Inkomstpension

Inkomstpensionen grundar sig på livsinkomsten. För varje år med pensionsgrundande inkomst tillgodoräknas den som är född 1954 eller senare en pensionsavgift på 16 % av lönen upp till 7,5 inkomstbasbelopp. För de delar av lönen som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp tillgodoräknas ingen pensionsavgift.

För den som är född 1938 – 1953 är pensionsavgiften lägre än 16 % eftersom även tilläggs pensions tjänas in.

Avgifterna för varje år läggs samman och räknas årligen om med hänsyn till real-löneutveckling och prisutveckling.

Pensionen betalas ut livslångt. Som tidigast kan den tas ut tidigast från 61 års ålder, som 100, 75, 50 eller 25% pension. Eftersom storleken på månadsutbetalningarna bland annat är beroende av medellivslängden blir pensionsbeloppet lägre ju tidigare pensionen börjar tas ut, och högre ju senare pensionen börjar tas ut.

Premiepension

Premiepensionen grundar sig precis som inkomstpensionen på livsinkomsten. För den som är född 1954 eller senare avsätts varje år en pensionsavgift på 2,5 % av lönen upp till 7,5 inkomstbasbelopp.

För den som är född 1938 – 1953 är pensionsavgiften lägre än 2,5 % eftersom även tilläggspension tjänas in.

Pensionsavgifterna placeras i en eller flera värdepappersfonder som den anställde väljer själv. Det val man gjort gäller tills vidare. Den som vill kan flytta hela eller delar av sitt sparande till andra fonder.

Premiepensionen betalas ut livslångt. Som tidigast kan den tas ut från 61 års ålder, som 100, 75, 50 eller 25% pension. Även under utbetalningstiden är premiepensionspengarna placerade i fonder. Den som vill kan vid pensioneringstidpunkten omvandla premiepensionen till en traditionell försäkring som garanterar minst samma pensionsbelopp varje år.

Tilläggspension (f d ATP)

För födda 1938 – 1953 kan även tilläggspension betalas ut. Den totala ålderspensionen består till olika stor del av tilläggspension, respektive inkomstpension och premiepension. Hur stor vardera delen är beror på födelseåret. Den som är född 1950 får t ex 4/20 av ålderspensionen i form av tilläggspension och 16/20 i form av inkomstpension och premiepension. Den totala ålderspensionen är garanterad till lägst den pension som tjänats in till och med 1994-12-31.

Garantipension

Garantipension kan betalas ut till den som har låg eller ingen inkomstgrundad pension. Garantipensionens storlek beror bland annat på hur många år man varit bosatt i Sverige och om man är ensamstående eller gift, registrerad partner eller sambo. Garantipensionen minskas enligt särskilda regler om man har rätt till tilläggspension, inkomstpension eller premiepension. Pensionen betalas ut livslångt från 65 års ålder.

Efterlevandepension

Efterlevandepension administreras av Pensionsmyndigheten.

Efterlevandepensionens storlek grundas på de inkomster den avlidne haft. Om de efterlevande får låg eller ingen inkomstgrundad efterlevandepension, kan garantipension utbetalas till vuxen och efterlevandestöd till barn.

Omställningspension

Om en person avlider kan efterlevande make, maka, registrerad partner eller sambo som inte fyllt 65 år, få omställningspension i 12 månader. För att räknas som sambo i pensionshänseende måste vissa krav vara uppfyllda.

Förlängd omställningspension

Om den efterlevande bor tillsammans med och har vårdnaden om under 18 år, kan omställningspensionen förlängas med maximalt 12 månader utöver den normala utbetalningstiden enligt ovan. Omställningspensionen förlängs dock alltid till dess att yngsta barnet fyller 12 år.

Barnpension

Den avlidnes barn får barnpension till dess barnet fyller 18 år, eller vid studier, längst till och med juni månad det år barnet fyller 20 år.

Beskrivning av tjänstepensionsavtalet KAP-KL

KAP-KL (KollektivAvtalad Pension) gäller från och med 1 januari 2006 och omfattar anställda som är födda 1985 eller tidigare. Före 2006 har det funnits andra tjänstepensionsavtal med delvis andra regler än de som beskrivs här nedan.

Pensionsförmåner i KAP-KL

- Avgiftsbestämd ålderspension.
- Förmånsbestämd ålderspension eller livränta.
- Särskild avtalspension enligt överenskommelse.
- Särskild avtalspension för anställda inom räddningstjänsten.
- Pension till efterlevande vuxen och barn.
- Intjänad pensionsrätt 1997-12-31.

För vilka gäller KAP-KL

KAP-KL gäller för arbetstagare som är födda 1985 eller tidigare och som är anställda enligt AB, BEA, Med stud, PAN och RiB, och som inte omfattas av andra bestämmelser om pension i anställningen.

KAP-KL gäller inte för den som tillträder en ny anställning efter fyllda 67 år.

Anställda som avgått eller fått rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning före 2006 omfattas inte av KAP-KL, utan av det tidigare pensionsavtal som gällde vid det aktuella tillfället.

Pensionsgrundande lön

Pensionsgrundande lön beräknas per kalenderår och är maximerad till 30 inkomstbasbelopp. Pensionsgrundande lön utgörs av löneförmåner i anställningen som betalats ut under året, till exempel:

- Kontant utbetald lön
- Semesterlön/semesterersättning
- Kompensation för fyllnadstid
- Kompensation för overtidsarbete
- Färdtidsersättning
- Tillägg för obekvämt arbetstid
- Jour- och beredskapsersättning
- Tillägg vid förskjuten arbetstid

Vid ledighet på grund av sjukdom, olycksfall, arbetsskada, fackligt förtroendeuppdrag och ledighet enligt föräldraledighetslagen räknas även lönebortfallet som pensionsgrundande lön.

Pensionsunderlag - genomsnittslön

De förmånsbestämda pensionsförmånerna såsom förmånsbestämd ålderspension, livränta, särskild avtalspension, intjänad pensionsrätt 1997-12-31 och efterlevandepension grundar sig på ett pensionsunderlag (genomsnittslön).

Vid beräkning av pensionsunderlaget bortser man från det år beräkningstidpunkten infaller (vanligen pensionsåret) och året före. För sjuårsperioden

dessförinnan (beräkningsperioden) väljer man ut de fem år som har högst pensionsgrundande lön och beräknar pensionsunderlaget som ett medelvärde av dessa fem årslöner. För att göra årslönerna jämförbara över tiden räknas dessa först upp med förändringen av prisbasbeloppet från det år de tjänats in till beräkningsåret. Endast år då arbetstagaren varit anställd hela året räknas med i pensionsunderlaget.

En anställd som avgår med pension vid 65 år, får alltså sitt pensionsunderlag beräknat på de fem bästa löneåren under perioden 57 - 63 år.

År	1	2	3	4	5	6	7	8	Pensionsår
Ålder	57 år	58 år	59 år	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år
Pensionsunderlag	Pensionsunderlaget är genomsnittet av de fem högsta förhöjda pensionsgrundande lönerna under beräkningsperioden.							Dessa år används ej vid beräkning av pensionsunderlaget.	

Ålderspension

Avgiftsbestämd ålderspension

Anställda som fyllt 21 år tillgodoräknas varje år en pensionsavgift som är 4,5 % av den pensionsgrundande årslönen. Åren 2006 – 2009 var pensionsavgiften lägre än 4,5 %. Pensionsavgiften betalas en gång per år av arbetsgivaren till den försäkring den anställde valt.

För att pensionsavgift ska tillgodoräknas fordras att den överstiger en procent av årets inkomstbasbelopp. Om den inte gör det ska arbetsgivaren istället betala beloppet kontant till arbetstagaren.

Den anställde kan välja om pensionsavgiften ska betalas till en traditionell försäkring eller fondförsäkring. Dessutom kan han eller hon välja om försäkringen ska tecknas med återbetalningsskydd eller inte. Återbetalningsskydd innebär att pensionskapitalet betalas till familjen om den anställde avlider.

Om inte den anställde själv meddelar vilken försäkring pensionsavgiften ska sparas i, placeras den i en traditionell försäkring med återbetalningsskydd hos KPA Pension.

Pensionen betalas ut efter överenskommelse med valt försäkringsbolag och kan tas ut tidigast från 55 år. Kortaste utbetalningstid är vanligen fem år, i vissa fall kan pensionen betalas ut livslångt.

Förmånsbestämd ålderspension

För att ha rätt till förmånsbestämd ålderspension krävs dels att den anställde under minst ett kalenderår i anställningen haft en pensionsgrundande årslön över 7,5 inkomstbasbelopp, dels att pensionsunderlaget (genomsnittslönen) överstiger 7,5

inkomstbasbelopp. Den förmånsbestämda ålderspensionen beräknas på den del av pensionsunderlaget (genomsnittslönen) som ligger över 7,5 inkomstbasbelopp.

Födelseår	Pensionsnivå i procent av pensionsunderlaget	
	7,5 - 20 inkomstbasbelopp	20 - 30 inkomstbasbelopp
- 1946	62,50	31,25
1947	62,14	31,07
1948	61,79	30,89
1949	61,43	30,71
1950	61,07	30,54
1951	60,71	30,36
1952	60,36	30,18
1953	60,00	30,00
1954	59,64	29,82
1955	59,29	29,64
1956	58,93	29,46
1957	58,57	29,29
1958	58,21	29,11
1959	57,86	28,93
1960	57,50	28,75
1961	57,14	28,57
1962	56,79	28,39
1963	56,43	28,21
1964	56,07	28,04
1965	55,71	27,86
1966	55,36	27,68
1967 -	55,00	27,50

Förmånsbestämd ålderspension uppgår till ovan angivna procentsatser av pensionsunderlaget. Resultatet multipliceras med en tidsfaktor.

För full tidsfaktor krävs 30 års pensionsgrundande tid. Pensionsgrundande tid tillgodoräknas tidigast från 28 års ålder och längst till 65 år. Som pensionsgrundande tid räknas anställningstid då pensionsavgifter enligt KAP-KL eller det tidigare pensionsavtalet PFA har tillgodoräknats. Från och med 2007 tillgodoräknas även tid för intjänad pensionsrätt 1997-12-31.

Vid avgång med genast börjande förmånsbestämd ålderspension, tidigast från 61 år, tillgodoräknas även den tid som återstår till 65 år.

Den förmånsbestämda ålderspensionen kan tas ut tidigast från 61 år. Pensionen betalas ut livslångt och kan tas ut som hel eller partiell pension. Vid avgång före 65 år minskas pensionsbeloppet livslångt på grund av den längre utbetalningstiden, vid avgång efter 65 år ökas istället pensionsbeloppet.

Livränta

En arbetstagare som avgår från sin anställning före 65 år utan genast börjande pension, har rätt till livränta istället för förmånsbestämd ålderspension. Som villkor för livräntan gäller att arbetstagaren under minst ett kalenderår av anställningen har haft en pensionsgrundande årslön över 7,5 inkomstbasbelopp, och att pensionsunderlaget (genomsnittslönen) överstiger 7,5 inkomstbasbelopp. Livräntan beräknas på den del av pensionsunderlaget som ligger över 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsnivåerna är desamma som gäller för förmånsbestämd ålderspension. Tidsfaktorn beräknas enligt särskilda regler.

Livränta kan tas ut tidigast från 61 år och senast från 67 år och betalas ut livslångt. Livräntebeloppet ökas och minskas på motsvarande sätt som gäller för förmånsbestämd ålderspension beroende på vid vilken ålder livräntan börjar tas ut.

Intjänad pensionsrätt 1997-12-31

Intjänad pensionsrätt 1997-12-31 har beräknats enligt reglerna i ett tidigare pensionsavtal och är fastställd till det högsta värdet av livräntan och kompletteringspension per 1997-12-31. Det fastställda pensionsbeloppet räknas upp med inkomstbasbeloppet varje år. Från och med att pensionen börjar utbetalas räknas den istället om med prisbasbeloppets förändring.

Intjänad pensionsrätt 1997-12-31 kan tas ut tidigast från och med 61 år och senast från 67 år. Den kan tas ut livslångt eller om uttaget sker före 65 år under en begränsad tidsperiod, antingen som hel pension eller partiell pension. Pensionsbeloppet ökas eller minskas på motsvarande sätt som gäller för förmånsbestämd ålderspension beroende på vid vilken ålder pensionen börjar tas ut.

Särskild avtalspension enligt överenskommelse

Arbetstagaren och arbetsgivaren kan komma överens om hel eller partiell särskild avtalspension. Vid hel pension utbetalas den särskilda avtalspensionen från avgången till 65 år.

Vid partiell pension omregleras sysselsättningsgraden i anställningen och pensionen kan högst motsvara arbetstidsbortfallet. Partiell pension betalas ut från omregleringstidpunkten till 65 år. Utbetalningen kan förlängas som längst till 67 år.

Arbetstagaren och arbetsgivaren ska också komma överens om pensionens storlek, om pensionsavgifter ska fortsätta att betalas för avgiftsbestämd ålderspension och om pensionen ska samordnas med eventuell förvärvsinkomst och i så fall på vilket sätt.

Under den tid särskild avtalspension betalas ut bibehålls efterlevandepensionskyddet och tid för förmånsbestämd ålderspension fortsätter i förekommande fall att tillgodoräknas.

Pension till efterlevande

Pension till efterlevande vuxen

Om en anställd avlider kan efterlevande vuxen, till exempel make/maka, registrerad partner eller sambo få efterlevandepension. För sambo måste vissa krav vara uppfyllda. Pensionen utbetalas månadsvis i fem år efter dödsfallet.

Pensionsunderlag uttryckt i inkomstbasbelopp	Pensionsnivå
0 – 7,5	15 %
7,5 - 20	15 %
20 – 30	7,5 %

Pension till efterlevande barn

Den avlidnes barn får barnpension till dess barnet fyller 18 år, eller vid studier till och med juni månad det år barnet fyller 20 år. Om fler än ett barn har pensionsrätt höjs det totala pensionsbeloppet något och fördelas därefter lika mellan barnen.

Pensionsunderlag uttryckt i inkomstbasbelopp	Pensionsnivå
0 – 7,5	10 %
7,5 – 20	28 %
20 – 30	14 %

Beskrivning av tjänstepensionsavtalet AKAP-KL

AKAP-KL (Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension) gäller från och med 2014-01-01 för anställda som är födda 1986 eller senare.

Pensionsförmåner i AKAP-KL

- Avgiftsbestämd ålderspension
- Särskild avtalspension enligt överenskommelse
- Särskild avtalspension för anställda inom räddningstjänsten
- Familjeskydd

För vilka gäller AKAP-KL

AKAP-KL gäller för anställda födda 1986 eller senare som inte omfattas av andra bestämmelser om pension i anställningen.

AKAP-KL gäller *inte* för den som tillträder en ny anställning efter att ha uppnått i LAS § 32a angiven ålder, för närvarande 67 år.

Pensionsgrundande lön

Pensionsgrundande lön beräknas per kalenderår och är maximerad till 30 inkomstbasbelopp. Pensionsgrundande lön utgörs av löneförmåner i anställningen som betalats ut under året, till exempel:

- Kontant utbetald lön
- Semesterlön/semesterersättning
- Kompensation för fyllnadstid
- Kompensation för overtidsarbete
- Färdtidsersättning
- Tillägg för obekvämt arbetstid
- Jour- och beredskapsersättning
- Tillägg vid förskjuten arbetstid

Vid viss ledighet räknas även lönebortfallet som pensionsgrundande lön. Detta gäller vid ledighet:

- med ersättning enligt socialförsäkringsbalken avseende sjukdom, olycksfall, arbetsskada,
- under sjuklöneperioden enligt sjuklönelagen,
- enligt föräldraledighetslagen,
- med graviditetspenning,
- utan rätt till förmåner på grund av fackligt förtroendeuppdrag (gäller dock inte vid heltidsuppdrag om ledigheten är längre än ett år)

Avgiftsbestämd ålderspension

Den anställde tillgodoräknas varje år en pensionsavgift enligt nedan.

<i>Pensionsgrundande årslön uttryckt i inkomstbasbelopp</i>	<i>Pensionsavgift till och med i LAS § 32a angiven ålder</i>	<i>Pensionsavgift från och med i LAS § 32a angiven ålder</i>
0 – 7,5	4,5 %	4,5%
7,5 - 30	30 %	4,5%

Pensionsavgift tillgodoräknas i den pågående anställningen oavsett den anställdes ålder.

Gränsvärdet 7,5 inkomstbasbelopp fastställs på särskilt sätt

- vid partiell sjuk-/aktivitetsersättning och arbetsskadelivränta,
- för anställd som har en överenskommen lön över 62,5 procent av inkomstbasbeloppet och som inte är anställd hela året.

Pensionsavgiften betalas en gång per år till den tjänstepensionsförsäkring den anställda väljer. Från och med 2017 ska pensionsavgiften betalas vid fyra tillfällen per år. Innan betalning till pensionsförsäkringen ska pensionsavgiften räknas upp med hänsyn till prisbasbeloppets förändring.

Den anställda väljer själv om pensionsavgiften ska placeras i en traditionell försäkring eller fondförsäkring och om försäkringen ska tecknas med återbetalningsskydd. Återbetalningsskydd innebär att pensionskapitalet betalas till familjen om den anställda avlider.

Om den anställda inte själv meddelar vilken försäkring pensionsavgiften ska sparas i, placeras den i en traditionell försäkring med återbetalningsskydd hos KPA Pension.

För att pensionsavgiften ska betalas till pensionsförsäkringen fordras att den överstiger 1,5 procent av samma års inkomstbasbelopp. Om den inte gör det ska arbetsgivaren istället betala pensionsavgiften kontant direkt till den anställda.

Pensionen betalas ut efter överenskommelse mellan den anställda och försäkringsbolaget och kan tas ut tidigast från 55 år. Pensionen betalas ut livslångt, men kan även tas ut under en begränsad tid. Kortaste utbetalningstid är vanligen fem år.

Särskild avtalspension enligt överenskommelse

Den anställda och arbetsgivaren kan komma överens om hel eller partiell särskild avtalspension. Pensionen betalas ut från avgången till 65 år, utbetalningstiden kan för närvarande förlängas till längst 67 år.

Den anställda och arbetsgivaren ska komma överens om pensionens storlek, om pensionsavgifter ska fortsätta att betalas för avgiftsbestämd ålderspension och om pensionen ska samordnas med eventuell förvärvsinkomst och i så fall på vilket sätt

Familjeskydd

Om en anställd avlider kan familjeskydd betalas ut till efterlevande.

Reglerna för familjeskyddet är ännu inte fastställda. Tillsvidare gäller därför istället reglerna om efterlevandepension enligt KAP-KL.

Basbelopp

Inom pensionsområdet används tre olika basbelopp:

Inkomstbasbelopp	• 58 100 kronor år 2015.• Inkomsttaket för allmän pension (7,5 inkomstbasbelopp).• Lönegränserna 7,5/20/30 basbelopp i KAP-KL och AKAP-KL.
Förhöjt prisbasbelopp	• 45 400 kronor år 2015.• Pensionspoäng för tilläggspension inom den allmänna pensionen.
Prisbasbelopp	• 44 500 kronor år 2015.• Inkomsttaket för sjuk- och föräldrapenning.• Används för att värdesäkra vissa pensioner enligt KAP-KL.